

Universitätsbibliothek Paderborn

... Pars Difficultatum Propositarum Eximio D. Martino Henrico De Swaen in Universitate Lovaniensi S. T. Doctori

Complectens 1. Justam defensionem adversus Libellum supplicem eximii Domini De Swaen, & eruditissimi Domini Melis. 2. Instaurationem priorum difficultatum cum Libello supplice Alumnorum Collegii Alticollensis ad Exim: suum Præsidem. 3. Æquam & facilem pacis conditionem

Fontaine, Jacques

Coloniæ Agrippinæ, [1692]

Caput III. De Componendis Dissidiis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39122

explorandum decrevisse? Cum illorum alter
cautissimè se gereret, ut vini, ità & verbo-
rum parcior, alter gustato mox vino effe-
vescens in iras insurgeret, & multa impru-
dens effutiret, hunc Dionysius, quia ex in-
firmitate potius, quàm malitià delinquentem
absolvit, illum magis taciturnum, tanquàm
magis noxium, sibi que magis metuendum
è medio sustulit. Ita Amicus, applicationem
Historiæ mihi relinquens; an applicari possit,
judicet lector: mihi non lubet tantorum in-
me virorum animos nullo meo merito con-
citatos, irritare, quin & de iis mihi perpetuò
conciliandis seriò cogito.

C A P U T I I I .

D E C O M P O N E N D I S D I S S I D I I S .

§. I.

Undenam Dissidia sint exorta.

QUANTA sit non-nullorum in retinen-
do Jansenii sensu pertinacia, in Pon-
tificiis constitutionibus explodendis
temeritas, in conculcanda Archiepiscopali
au-

auctoritate , in proscindenda Religiosorum
 Ordinum , & quorumvis Anti-Jansenistarum
 fama , in procudendis quotidie novitatibus ,
 & Libellis famosis audacia , satis toti Belgio
 exploratum est. Cui tolerabilis videatur im-
 pudentia novorum hominum , Archiepisco-
 pum Mechliniensem , omnes Belgii Antisti-
 tes , Eminentissimos Cardinales , Supremos
 Inquisitores , atque ipsam Apostolicam Se-
 dem , injustitiæ , tyrannidis , hæresios mani-
 festæ accusantium , propter interdictam rudi
 vulgo promiscuam SS. Scripturarum in lingua
 vernacula lectionem ? Hinc Brabantia , Flan-
 dria , Hollandia , & vicinæ Provinciæ Libel-
 lis famosis adversus clarissimos Ecclesiæ
 præfules , præsertim Mechliniensem , implen-
 tur , remotiores etiam regiones Sacrilegis
 rebellium Clericorum accusationibus perfo-
 rant. Non pudet eos in memoriam revocare
 luctuosa tempora , quibus corripiente Bel-
 gium hæreticâ lue , plures à Rege Catholico
 Provinciæ defecere : Non verentur secessio-
 nem similem minitari , si Illustrissimus Hum-
 bertus Archiepiscopus Patriâ Burgundio con-
 terranei sui olim prædecessoris Cardinalis
 Granvellani vestigiis in reprimenda novitate ,
 in restinguenda hæresi pergat insistere. Cum-
 que nihil in Archipræsulis hujus integerrimi
 se-

senectute, nihil in virili ejus ætate, nihil in
 amplissimis muniis, ac dignitatibus, quibus
 in Burgundia, Germania, Hispania, Belgio,
 summa nominis sui commendatione perfun-
 ctus est, reperirent, quod aliquâ veritatis
 specie criminarentur, adolescentiam ejus
 scrutati sunt. Sed neque hic quidquam oc-
 currit reprehensione dignum, aut obnoxium
 calumnie, præter Theses quasdam à R. P.
 Ludovico de Schildere compositas, & Hum-
 berto tunc Theologiæ tiro, pro exercitio
 scholastico ad defendendum obtrusas. Ex in-
 finita quodammodò propositionum multitu-
 dine, quas Professor inter Theologos mini-
 mè dissolutas congesserat, ad conflandam
 hinc Archiepiscopo invidiam novem excer-
 psere articulos, plerosque perfidè mutilatos.
 Vrebat me tam execrabilis machinatio: &
 licèt ab Illustrissimo minimè conductus, ad
 ejus tamèn defensionem, ceteris ferè tacen-
 tibus, profilii. Quis hoc communi Parenti,
 atque Pastori impensum pietatis officium vitio
 mihi verterit? Poterat, inquis, Archiepis-
 copus defendi, & debebat cum moderami-
 nè inculpatæ tutelæ, repellendo ab eo calum-
 niam, nullam aliis inferendo. Sic est: verùm
 non memini, me justæ defensionis limites
 alicubi transgressum. Adversarios subindè obi-
 tur

ter perstrinxi, institui comparationem Inter
doctrinam Illustrissimi, & Adversariorum,
sed non nisi coactus importunâ ipsorum Ad-
versariorum provocatione, & quantum de-
fensio efficax postulabat. Præcipuum offen-
sionis lapidem queruntur Adversarii à me
objectum fuisse, CONFUTATIONIS cap 6.
ubi Catalogum aliquem Theologorum de
Jansenismo suspectorum perbreve retuli
pag. 50. sic scribens: *Adi, si placet, Eximium*
Dominum Franciscum van Viane, interroga virum
seriò, num Propositiones V. in sensu Jansenii rectè
damnaverit Alexander VII; interroga D. Gumma-
rum Huygens, P. Ægidium Gabrielis, DD. Ioan-
nem Libertum Hennebel, Martinum Henricum de
Swaen, Melis, Lacman, Cuypers, de VVitte,
Vander Linde, Opstraete; adi plerosque in Missio-
ne Hollandica ex Universitate Lovaniensi Sacerdo-
tes seculares; adi, si vagabundi latibulum subodo-
ratus, & non ipse es, D. Arnaldum; fallo, si
ab ullo verbum extorqueas, quo Pseudo-Augustini sen-
tentias in ejus sensu rectè prosriptas aut falsas
profiteatur. Quid, inquires, hæc ad commu-
nionem sacrilegam, de qua illo capite insti-
tuebatur quæstio? Dicam: urgebant hujus
temporis Rigoristæ, aliàs Augustini discipuli,
ut ad tollendum ab Ecclesia scandalum,
quod obsoleta quædam, & plusquam à qua-
dra-

draginta annis oblivioni tradita Thesis etiam-
 num creare posset, decreto publico Archie-
 piscopus declararet, se nuntium remittere
 doctrinæ, quam in Scholis Patrum Societa-
 tis adolescens didicerat. Insigni castigatione
 digna visa omnibus est hæc temeritas. Res-
 pondi tamèn modestè sufficere debere Zelosis
 illis, quod Illustrissimus omnia Sedis Apосто-
 licæ decreta, definitiones omnes amplectatur
 eo sensu, quem Pontifex in Constitutionibus
 suis exprimit: adeòque sufficere debere, quod
 E. G. Propositiones Baianas, & Jansenianas
 damnet in sensu Autorum, Propositiones 65.
 damnet tanquàm scandalosas, & in praxi
 perniciosas, *sicut jacent*: non spectare autèm
 ad Archiepiscopum inurere aliquam infam-
 iæ notam aliis propositionibus, quas nullo
 decreto Pontifex confixisset. Hanc Illustris-
 simi erga definitiones Romanas reverentiam
 sufficere debere, Zelosis nostris probavi ar-
 gumento, quod aiunt, ad hominem: cum
 ipsi nè tantùm quidèm Constitutionibus maxi-
 mè solemnibus deferant. Atque hinc potiùs,
 quàm ex oblitterata, & vix usquam extante
 Thesi anni 1648, oriri scandala in Ecclesia,
 quæ verbo uno cum facillimè possent, tollere
 hæctenùs detrectant. Si in Jansenismi suspi-
 cionem eos injuriâ vocaverim, cur eam ver-
 bo.

bo uno non amoliantur? *Fallo*, inquiebam, si ab ullo verbum extorqueas, quo Pseudo-Augustini sententias in ejus sensu rectè proscriptas, aut falsas profiteatur. Cur me falsum fuisse non ostendunt, dicendo rectè esse tali sensu condemnatas? Sic præcipua inter nos dissidia sopita fuissent, imò extincta; si verò Illustrissimum, & integerrimum Archiepiscopum, communem nostrum omnium Pastorem, ac Parentem, tam impiè, & sacrilegè non conculcassent, nulla fortè inter me, & ipsos fuissent exorta. Undè non me, sed novos Augustini discipulos, difficultatum, contentionum, turbarum omnium autores, & fautores esse manifestum est. Prætereo adversariorum novitates, præposterum Reformationis studium, intolerabiles censuras, quibus opiniones probabiles, & in Ecclesia receptas jam pridem traduxere, & ad hæc usque tempora turpissimis conviciis perstringere non verentur. Hæc sunt, quæ Lovanium, atque Belgium, quæ Ecclesiam potius conturbant, quam opuscula mea, ad justissimam Archiepiscopi defensionem; ad refranandam non nihil petulantium quorundam Theologorum audaciam, ad impediendum Jansenismi invalescentis progressum, ad Jansenistas ipsos, si fieri possit, convertendos composita.

*Ex Dissidiorum incommodis, pacis
necessitas ostenditur.*

J Am sæpiùs mihi nuntiatum est, viros quosdam vobis familiares hortatos esse Dominum Melis, ut stylum in me exerceat, doctrinam suam, si quam habet, palàm facere non erubescat, elidat Didaci suspicionem, se verum Augustini discipulum probet, & imprimis Catholicum. Hanc quoties insligationem intellexi, totus exhorruì; nam ut Dominus Melis homo est vehemens, ita stylum habet acrem, succinctum, & elegantem in paucis. Non obscurum nuper illius specimen dedit in Libello supplice, quem adversus Hieronymum de Gosin, occasione Libellorum meorum, dicitur suâ manu conscripsisse. In hoc rogabat Magnificum Rectorem quatenus dignaretur Libellos istos fame suæ graviter in uriosos, promptim, atque indilatè arrestare. Verùm ille, quamvis stylo nervoso instructus, & culto, in Theologicis scientiis, judicio Universitatis Eruditissimus, ac penè Eximius, mavult de controversiis nihil scribere, sed circumcursare tantùm ædes, ubique
voce

voce miserabili queri de Oropegæ calumniis, minari nescio quæ Tribunalia, solis Libellis supplicibus verè criminatoriis, fallacibus, & viro Theologo indignis rem gerere. Solus Martinus audet in campum procedere, saltem Approbatorum suorum fretus subsidio. In hoc Martini animos laudo, quamvis pacis studio nihil mihi semper fuerit antiquius. Ad hanc etiam Martinus videtur anhelare in Epistola nupera, quâ ad terminandas discordias optabat *familiare colloquium, & amicam visitationem*. Novi varios, apud quos non sine gemitu dissidia nostra commemoravit: quia & virum, ut quidem apparet, mitem, laborum, & sumptuum miseret, quos difficultatibus conscribendis, atquè imprimendis cogor impendere. Novit procul dubio rei meæ familiaris angustias; neque me illarum pudet, imò candidè profiteor, totam mihi familiam esse pauperem, casam humilem, tetrum perlustre, parietes malè cohærentes, partem domûs collapsam, alteram inclinare in ruinam, neque ad ædificandum suppetere facultates. Quapropter lites non amo, quia, ut alia incommoda abessent, non sum parsumptibus. Quænam verò ex Scholasticis dissidiis, quando nimis contentiosa sunt, difficultates oriantur, quæ exacerbationes a-

nimorum , quæ scandala frustra tibi Mar-
 tine explicuero , cui hæc omnia non minus ,
 quàm mihi explorata sunt. Hodie testatur
 mihi vir Theologus Sacerdos , & in digni-
 tate constitutus , exhibitam sibi Epistolam
 scriptam à quodam insigni Augustini Discipulo
 Lovaniensi , ubi ait, destruendam esse super-
 bam illam Societatem , rigidioris Ethicæ
 Doctoribus tam infestam. Nondum dies e-
 lapsi sunt 14, cum Louanii in convivio Exi-
 mius S. T. Doctor narravit, se coràm cum
 pluribus alijs audivisse quemdam aliàs in Col-
 legio Pontificio Theologum (parcam hic
 ejus nomini) coràm dicentem, quod, *si unus
 tantum foret in mundo Sacerdos, atque ille Je-
 suita, mallet die Dominico, vel Festo etiam Pas-
 chali auditionem Sacri omittere, quàm Jesuitæ
 Sacrificio interesse, quia non tantum illicitè con-
 secrant Jesuitæ, sed etiam invalide, ex defectu in-
 tentionis. Addebat præterea, quod in articulo mortis
 constitutus, si nullam haberet, à quo posset absolvi,
 præter Jesuitam, mallet ex hac vita discedere sine
 absolutione, quàm eam à Jesuita accipere.* Nar-
 ratio hæc ad Jesuitas defertur: rogant hi vi-
 rum Eximium, an hæc ab eo narrata, &
 audita: affirmat utrumque, paratum se di-
 cens, ubicumque res tulerit, testari. & plurimum
 tunc præsentium comparare testimonia. Hæc
 sci-

feilicèt dictat novorum hominum prædo-
 minans ubique charitas , hoc ordo amoris
 Neo-Augustinianus. Hæc, & hujusmodi innu-
 mera audiunt Jesuitæ, hæc patiuntur, non mi-
 nantur, non vindicant, non fatigant idcirco tri-
 bunalia, Novatorum calumniis, & conviciis,
 ut assueti, ita & superiores. Sanè, inquit,
 si propter singulas jactatas in nos calumnias
 lis foret indicenda, omnia Christiani orbis
 tribunalia terminandis litibus, Reisque pu-
 niendis, non sufficerent. Quidquid Arnal-
 dus, ejusque confœderati vociferentur, Je-
 suitas esse nimis delicatos, velim novos Au-
 gustini, & charitatis Discipulos imitari
 mansuetudinem hanc, tolerantiam, & veram
 charitatem, quæ patiens est, benigna
 est, non irritatur, non cogitat malum, om-
 nia sustinet. Tot difficultates, tot scandala,
 quæ ex Scholasticis contentionibus nimis tur-
 bulentis oriuntur quotidie, & deinceps plu-
 ra metuenda sunt, concordie, & pacis in-
 ter Theologos necessitatem satis omnibus
 demonstrant; verum nimis arduæ quibusdam
 videntur pacis conditiones. Unica præ cæte-
 ris efficax, & necessaria est, quam subj-
 cio.

§. ultimus.

*Proponitur aqua, facilis, honesta,
& unicè necessaria pacis conditio.*

Non dubito, Eximie Domine, quin in familiari colloquio, & amica visitatione, quæ nuper expetebas, multa mecum de pace, & concordia sapientèr differuiffes. De fine inter nos conveniffet facillimè, an æquè facilè de mediis ad eum necessariis, minùs habeo exploratum. Ut autem perficias, quanto in pacem ferar desiderio, in tuo Martine, tuique commilitonis Petri Melis arbitrio positas esse volo pacis conditiones omnes: decernite pro vestra prudentia quallibet, modò non indecoras, nullam detrectabo, omnes promptissimâ voluntate amplectar. Unius mihi tantùm addendæ potestatem à vobis postulo. Nihil præscribam temerè, nihil inhonestè, sed ex virorum, Doctrinâ pariter, ac pietate Eximiorum, & quidem vestrorum Collegarum Consilio, quod non tantùm Illustrissimi Galliarum Episcopi, sed & summus Christi in terris Vicarius Alexander VII. comprobarunt. Subscribamus sicut exceptione, sine restrictione formulæ Alexan-

xandrinæ contra Propositiones V. Hæreticas eo sensu, quo defenduntur in libro, cui titulus Augustinus Cornelii Jansenii Episcopi Iprensis. Quid illâ subscriptione honestius? Si librum illum non legistis, non est turpe homini Christiano, & Catholico, credere quod experientiâ non didicit, captivare intellectum in obsequium fidei, definitionibus Pontificum ab Ecclesia receptis consentire. In vobis, DD. Eximie, & Eruditissime, etiam Commilitones vestros alloquor. Propositiones famosas in Jansenii Augustino reperiri non ignoratis, qui Amplissimi Collegæ vestri Martini Steyaert Theoriam expurgatam, molis exiguæ lucubrationem explorastis. Cui tandem persuadebitis, vos tanto jam tempore Lovanii, velut in Campo Martio, versatos, ubi tot Thesibus, & Libellis Propositiones in Jansenio demonstratæ sunt, nescire, quod E. G. prima inter quinque ipsis terminis quoad omnes apices in Augustino Jansenii reperiatur l. 3. de Gratia Salvatoris cap. 13? Illud non inficiatur celeberrimus concionator vester, scriptor imperterritus, & notorius Jansenista F. Eugenius, & tamen ne unius quidem propositionis hereticæ reum agnoscitis Jansenium; adeòque non est facti quæstio, quæ vos hætenus remoratur, an Propositiones
quoad

quoad voces easdem , vel æquivalentes , famosi Jansenii volumine contineantur : sed Juris quæstio , an , prout illic conspiciuntur , faciant sensum hæreticum. Atqui Pontifices , etiam Clemens IX. testantur , sensum illum esse Hæreticum , & ut talem à Sede Apostolica condemnatum. Vos neque hæresim hanc damnare vultis , neque ut à Pontifice damnatam agnoscere , quidquid Pontifex contra declaret , quidquid definiat terminis tam disertis , & dilucidis , ut nihil possit exprimi disertius , nihil clarius. An non quilibet verborum suorum , & mentis suæ optimus interpretes? Certum igitur est Pontificem damnare voluisse , & reipsâ damnasse sensum , quem Propositiones habent in libro , qui Jansenii nomine circumfertur : Unde evidens rursus est , non hic contentionem esse de facti , sed juris quæstione. Ut enim quæstio juris est , an propositio simpliciter sumpta , prout jacet , ab omnibus circumstantiis avulsâ , sit hæretica , ita & quæstio juris est , an cum talibus antecedentibus , cum talibus consequentibus connexa , sensum contineat hæreticum , vel Catholicum. Si quis cum non nullis adeò velit desipere , ut asserat Librum , nescio quem , exhibitum fuisse Pontificibus , & Sacris Inquisitoribus , in quo Propositiones

nes

nes aliis antecedentibus, & consequentibus jungentur, sic ut alium prorsus sensum facerent, quàm faciant in Libro genuino Jansenii, ut modò extat millenis exemplaribus distractus, ab omnibus explodetur. Quam enim umbram probabilitatis habeat, quod refert F. Eugenius ex testimonio Pastoris in Leefdael, Alexandrum VII. dixisse Eximio Patri Lupo ex ordine S. Augustini Doctore Theologo, se in una eademque Libri Janseniani pagina vidisse quinque famosas propositiones? Quasi verò Janseniani Legati, qui tot mensibus Romæ Eminentissimos Cardinales, & S. Officii Consultores pro Janseniani voluminis defensione fatigarunt, Theologi tam perspicaces, tam seduli, nullis parcentes laboribus, nullis sumptibus, tam palpabilem fallaciam non detexissent. Certè mendacium illud insanissimum procul à Patre suo Lupo amoliuntur ejus olim focii, ac Discipuli. Non potest igitur non esse honesta hæc Alexandrinæ formulæ subscriptio.

Quid autem tantæ vobis difficultatis hîc occurrit, quod à tam gloriosa fidei professione vos absterreat? An difficile adeò est cum Janseniani sensus condemnatione conciliare doctrinam de gratia Thomistarum prædeterminante? Patres Dominicanos consulti-

te,

te, in promptu vobis est Eximius P. Martinus Harnay, facilem vos modum brevè edocuerit, quem nemo convellet, nisi qui scholam Thomisticam everterit: Everfionis verò hujus periculum non subesse, fatis notum est. Neque de difficultate in suis à Jansenii sententiis secernendis queruntur Augustiniani Patres, minùs etiam laborat Amplissimus Sylvæ-Ducenſis Vicarius Apostolicus Martinus Steyaert, & tamen omnes gratiam per se efficacem tuentur acerrimè.

Hinc conditionis illius æquitatem quilibet facilè perspexerit. Quænam enim cogitari potest conditio magis æqua ad sancendam inter Theologos pacem, post diffidia tam gravia, tam diuturna, quàm definitioni Pontificiæ ab Ecclesia receptæ subscriptio, nullum ullius momenti incommodum adferens, utilitatis verò plurimùm, & gloriæ? Sic enim omnis tergiversationis vestræ macula abstergetur, Jansenismi suspicio evanescet, omnium vobis obtrectantium ora deinceps conticebunt, fidei vestræ sinceritas apud omnes commendabitur.

Estne inter Catholicos ullus de Jansenismo non suspectus, qui me scævitiæ arguerit, aut temeritatis, quod cum eis fœdus Scholasticum inire detrectem, qui Apostolicæ Se-

dis

dis definitionibus ab Ecclesia receptis subscribere recusaverint? Æquissima igitur est pacis conditio, quam propono, à nullo Catholico meritò respuenda.

De necessitate ejus quid dicam? Hæc omnibus quæstionum in Belgio controversarum non planè ignaris manifesta est. Quid non hæctenus Ecclesiastici pariter, ac civiles Magistratus, quid non summi Ecclesiæ, & regni Principes ad sedandos dissidentium motus, ad impedienda scandala, ad fociandos Theologorum animos, moliti sunt? Verùm diurnam nimis experienciã constat, frustrã omnia tentari, donec tandem debita Ecclesiæ Capiti reverentia præstetur, & fides definitionibus. In memoriam revocate illud tempus, quo Illustrissimus Alphonsus Humberti in Archi-Episcopatu Prædecessor, tanto apparatu ad concordiam omnia disposuit. Quid omnem ineundæ pacis spem in ipso penè conuentûs limine infregit, nonne Lovaniensium quorundam in retinendo Janseniano sensu pervicacia? eadem Lalanii, Girardi, aliorumque Arnaldistarum obstinatio omnia pacis consilia sustulit, quam Pseudo-Augustinianos inter, & orthodoxos Theologos meditabatur Convenensium Antistes.

Non sufficiebant Ferrerio, non Annato
æqui-

æquivoci quidam termini , vel in speciem
 Thomistici , donec formulæ tandem Ale-
 xandrinæ subscriberetur. Scio equidem ni-
 hil esse in fide tam sanctum , nihil termi-
 nis expressum tam perspicuis , quod Janse-
 niana perfidia nequeat eludere , scio non nullos ,
 E. G. Dominum Jacobum Gilbert , post Jan-
 senisimi abjurationem , in eadem rursus do-
 gmata relapsos , fortè quosdam etiam , ut
 ipsi Janseniani indicant , pejerasse , scio in
 ipsa formula Alexandri clarissima , & aper-
 tissima tenebras quasdam , & tegendæ hæresi
 latibula quasivisse fodientes sibi foveas , &
 præcipitia ; quasi verò Deum æquè facile per-
 juriis fallerent , quam Ecclesiam. Verùm
 non omnes adeò projectæ sunt conscientia ,
 ut sententias , quas ore detestati sint , ani-
 mo decernant retinere. Nullum ego perju-
 rii reum agam , nisi manifesto indicio con-
 victum. Quin & quosdam Augustini discipu-
 los , quantumvis de Jansenismo suspectos ,
 teneræ adeò conscientia esse existimo , ut
 quidlibet pati malint , quàm pejerare , vel
 definitioni Pontificiæ , sensum Jansenianum ,
 quem Catholicum , & sanum arbitrantur , con-
 demnanti subscribere. A diebus aliquot au-
 diveram , rumorem spargi , quod Dominus Gui-
 elmus Barè Collegii Pontificii Alumnus nu-
 per

per Namurcum ad SS. Ordines vel Concr-
 sum profectus , ab Episcopo illo dimissus esset
 propter scrupulum , vel nimiam erga Augu-
 stinum Religionem. Videbatur mihi statim
 admiratione potius quàm fide digna relatio.
 Quare scribo ad Amicum Namurcensem , ut
 me de re gesta edoceat. Respondet 23
 Januarii hujus anni 1692 " nihil veriùs quàm
 „ quod propter scrupulum , vel nimiam er-
 „ ga Augustinum , sed Ipreensem reverentiam
 „ sit dimissus. Itase res habuit : Discipulus il-
 „ le Huygenianus , rogatus statim est ab Il-
 „ lustrissimo , ex quo Collegio adveniret ;
 „ cumque respondisset Pontificio , tu es igi-
 „ tur Jansenista , reponit Illustrissimus ; quod
 „ cum ille omninò negaret oblata est ei for-
 „ mula jurandi in Constitutiones contra quin-
 „ que propositiones cum his duobus articulis
 „ quos prudentissimo consilio Episcopus ad-
 „ di jusserat : *Intentio Illustrissimi Namurcensis*
 „ *conformis intentioni Alexandri VII summi Ponti-*
 „ *ficis est , I. ut non tantùm iures in reverentiam*
 „ *Constitutionum , de quibus agitur in prædicta*
 „ *formula , sed etiam in veritatem earum. 2. Ut non*
 „ *solum damnes 5 propositiones Iansenianas gene-*
 „ *raliter in omni sensu hæretico quem habent , sed*
 „ *specialiter ut excerptas ex Libro cui titulus Au-*
 „ *gustinus Cornelii Iansenii , &c. & in sensu ab*

2, eodem Iansenio intento seu in profato ejus Libro
2, expresso.

2, Nota non fuisse hos articulos adjectos
2, ad explorandam hujus fidem præ ceteris,
2, sed omnibus omninò ordinandis fuisse obla-
2, tos, etiam his qui ante ipsum advenerunt:
2, adeòque falsus est rumor, quod hic spe-
2, cialiter jussus sit ita jurare ob suspicionem
2, Jansenismi ortam ex cognatione Domini
2, Rouvroy."

2, Tale ergo juramentum non tantum non
2, admisit, sed, notatu dignum est, negavit
2, se id *salvâ conscienciâ* præstare posse." Videtur
in articulis, si rectè eos alibi descriptos lege-
rim, aliquid Amico excidisse, quod omnem
à juramento restrictionem & effugium Jan-
senianis familiare excludit. Verum etiam pro
ut jam relatam est, nullam patitur elusio-
nem, nisi apud eos, quibus nulla cordi re-
ligio sit, qui Deo æquè ac hominibus impo-
ni posse, stultè arbitrentur. Non adeò te-
merarius, non sacrilegus esse voluit D. Gui-
lielmus, majori laude dignus si judicium
suum Ecclesiæ subjecisset, plus tribuendo
summorum Pontificum sanctissimis Constitu-
tionibus ubique receptis, quàm Magistri a-
licujus de errore non uno suspecti scandalosif-
simæ & perniciosissimæ persuasioni. Non tan-
tum

tum à sacris Ordinibus arceri, sed & gravissima quæ que supplicia subire mallent, quam Jansenio renuntiare, si verum est, quod de se nuper, suisque Lovaniensibus testatus est R. D. Pastor N. Mirabatur, familiariter cum eo colloquens Sacerdos Religiosus, recentiores aliquos Theologos tam diu fovere gravissima dissidia, tot scandala pati in Ecclesia, quæ verbo uno, simplici abjuratione Janseniani sensûs possent abolere. Quid, inquit Pastor; adeone leve tibi videtur Jansenianum sensum condemnare? mallent ego ex summa Brabantia arbore pendere, mallent id Lovanienses nostri omnes. De hoc certum te esse jubeo mi Pater. Viro de se affirmanti facilius credidero, quam de omnibus Lovaniensibus. Neque satis compertum habeo, quos è Lovaniensibus, suos vocet, non omnes esse, certus scio, aliquos fortè divinando assequerem.

Quamdiu, Eximie Domine Martine, cum tuo Eruditissimo Petro Melis, aliisque Sociis hanc erga Jansenii sensum reverentiam non deposueris, frustra ambis *Colloquia* cum orthodoxis Theologis *familiaria*, frustra *amicas* expetis *visitationes*, frustra de adversariorum tuorum duritie quereris, frustra Rectoris Magnifici, Virorum Principum & Consi-

liariorum aures fatigas , frustra iudicium Tri-
 bunalia , quamdiu Pontificis Constitutioni-
 bus formulâ Alexandri VII sine exceptione ,
 sine limitatione subscribere recusaveris , num-
 quam te nobis probè Catholicum probabis ,
 conceptam de te Jansenismi suspicionem num-
 quam erues , nunquam vos inter , & Pontifi-
 ciæ autoritatis vindices conveniet , nunquam
 inter Neo-Augustini , aliasque Scholas pax ,
 & concordia firmabitur . Frustrâ Pallium Tho-
 misticum præ tenditis , frustra omnes alios
 Thomistarum terminos adoptatis , si hunc præ-
 cipui momenti omiseritis *execramur sensum*
Jansenianum , hæreticus est , & ut talis rectè à Sede
Apostolicâ prescriptus ; nunquam vos Magister
 Angelicus discipulos , nunquam Thomista-
 rum schola verè Catholica , & religiosissima
 socios agnoscat , aut confœderatos . Age er-
 gò Martine , age loquamur deinceps cum Chri-
 sti in terris Vicario , fidem Catholicam pro-
 fiteri non pudeat , non pudeat hæresim eju-
 rare , ut cum Catholica Ecclesia , & senti-
 re , & credere nos , mundo fiat manifestum ,
 ut tollantur deinceps scandala , rixæ omnes ,
 & lites præcidantur , pax , unitasque tum in-
 ter Missionarios , tum inter scholas omnes
 celebretur . Adeòne vobis lites placent , adeò-
 ne dissensiones gravissimæ . tot ultrò , citro-
 que

que libelli , quorum aliqui vobis videntur
tam acerbi , ut querelas exprimant maxi-
mè flebiles , ut ad intemperiem vos redigant ,
Augustini & charitatis discipulis parum de-
coram , indignam viris gravibus , Collegio-
rum Præsilibus , Missionariorum Directori-
bus , Almæ Universitatis Lovaniensis Mo-
deratoribus quandòque summis. Ne vos ite-
rum videar scriptis meis irritare , aut expo-
brationibus , & vi quodammodo fidei pro-
fessionem velle extorquere iis , quibus cul-
tum debeo , & venerationem , qui impor-
tunè cogi nolunt , aut provocari , sed ro-
gari cupiunt humaniter , humili , & venera-
bundâ oratione obsecrari. Ad preces igitur
me converto , & quantâ possum animi de-
missione supplex vos oro , & obtestor , ut
pro vestro ad convertendas animas zelo , pro
pacis , & concordia studio , pro ædificati-
one Ecclesiæ , pro nominis vestri fama , con-
stitutioni Pontificiæ , definitioni ab Ecclesia
receptæ Alexandrinâ formulâ subscribatis ,
cum Thomistis , cum Augustinianis Patribus ,
cum Fratibus Minoribus , cum Elianis , cum
Societatis Theologis , cum Amplissimis , &
Eximiis viris Steyartio , Marselis , Daemen ,
Du Bois , aliisque Clericis , inter quos & me
esse profiteor , Pontificiarum definitionum

propugnatoribus , cum Illustrissimis Episcopis , cum Eminentissimis Cardinalibus , & supremis Inquisitoribus , cum Christi Vicariis , cum Ecclesiâ universâ , clarè , distinctè , fideliter anathema proclametis quinque propositionibus hæreticis prout in libro cui titulus : *Augustinus Cornelii Jansenii* , exprimuntur.

A U C T A R I U M.

DE creveram humili illâ , & supplici obsecratione finem difficultatibus imponere , verùm , cum jam intelligam inter calumniâ , quas Epistolæ meæ Apologeticæ affricatis , præcipuam censeri de Domino Sluyter in Jansenismi suspicionem vocato , Respondeo me de homine mihi ignoto aliud non retulisse , quàm quod Epistolâ ad me Roterodamo datâ acceperam ; verba Epistolæ descripsi fideliter , nihil addidi. Atque ecce nihil roganti mihi mittitur Roterodamo copia totius facti authentica : quam hic ad fidem meam à calumpnia liberandam subnecto.